

วัคซีนมาแล้ว

สร้างภูมิคุ้มกันหมู่
ด้วยวัคซีนสู้โควิด-19

วัคซีนมาแล้ว

สร้างภูมิคุ้มกันหมู่
ด้วยวัคซีนสู้โควิด-19

วัคซีนมาแล้ว สร้างภูมิคุ้มกันหมู่ด้วยวัคซีนสู้โควิด-19

ISBN : 978-616-93691-3-4
พิมพ์ครั้งแรก กรกฎาคม 2564

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

อาคารเอส. พี. (อาคารเอ) ชั้น 13

เลขที่ 388 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ : 0-2079-5475

ดำเนินการผลิตโดย

บริษัท บูกแดนซ์ สตูดิโอ จำกัด

bookdancethailand@gmail.com

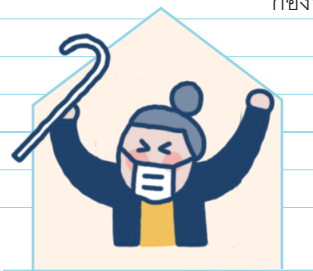

วัคซีนมาแล้ว สร้างภูมิคุ้มกันหมู่ด้วยวัคซีนโควิด-19 เป็นหนังสือที่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา หรือ กสศ. ตั้งใจจัดทำขึ้น เพื่อช่วยทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการฉีดวัคซีนและการป้องกันตัวเองจากโรคโควิด-19 ให้แก่เด็กๆ และครอบครัววงกลุ่มเปราะบาง โดยรวบรวมข้อมูล ความรู้จากแหล่งต่างๆ เพราะสถานการณ์ขณะนี้ ความรู้เกี่ยวกับโควิด-19 เป็นเรื่องจำเป็น และต้องสื่อสารไปให้เข้าถึงทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ไม่เพียงส่งผลต่อสุขภาพ แต่ยังทำให้เด็กๆ ของเราต้องเผชิญกับความเสี่ยงทั้งในเรื่องความยากจนเฉียบพลันที่อาจทำให้เด็กๆ ไม่ได้เรียนต่อ การเรียนรู้ถดถอยจากการปิดเรียนที่ยาวนานหรือการเข้าไม่ถึงการเรียนออนไลน์ และวัคซีนเป็นอาวุธสำคัญที่จะทำให้เราสู้กับโรคระบาดนี้ได้ ทั้งเรื่องสุขภาพ การระบาด เรื่องปากท้องความยากจน เรื่องการไม่ได้เรียนต่อ และปัญหาในการเรียนรู้

ดังนั้น นอกเหนือจากการที่รัฐบาลจะทุ่มเทจัดหาวัคซีนให้คนไทยเข้าถึงอย่างทั่วถึง เสมอภาคแล้ว การเข้าถึงวัคซีนด้วยความรู้ย่อมเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้เราผ่านพ้นจากวิกฤตนี้ไปด้วยกัน

ด้วยความหวังใ
กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

คนพร้อม 2021

02

วัคซีนแต่ละตัว มีข้อดีและข้อด้อย

ที่สำคัญคือ ไม่สามารถนำผลการศึกษาของวัคซีนต่างชนิดในคนละกลุ่มประชากร และคนละเวลา มาเปรียบเทียบกันโดยตรงได้ เพราะปัจจัยในเรื่องของแบบแผนการศึกษา ลักษณะประชากร

01

ทั่วโลก

มีการให้วัคซีนโควิด-19 เป็นจำนวน

1,780 ล้านโดส

คิดเป็น 5.2% ของประชากร

(ข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2564)

03

ชัตดาวนความกลัว

มีความกังวลใจมากในการรับวัคซีนโควิด-19 ทักไปเลยที่ “แชทซัวร์” Facebook Messenger Chatbot แชทที่ใช้เชื่อมทุกความรู้เรื่องโควิดและวัคซีน รวบรวมคำตอบจากผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาตอบคำถามเรื่องโควิดและวัคซีน ให้คุณมั่นใจได้ ผ่านทาง Facebook Messenger เพจ Social Marketing Thaihealth by สสส.

04

เดินหน้า สุวิถีชีวิตปกติ

#ฉีดวัคซีนเพื่อตัวเราเอง และคนที่เรารักกัน

โรคโควิด-19

คืออะไร

โควิด-19 เป็นโรคติดต่อทางเดินหายใจที่เกิดจากไวรัสซาร์สโควี-2 (SARS-CoV-2) ซึ่งติดต่อจากการสัมผัสกับละอองฝอยของน้ำลาย เสมหะ น้ำมูกของผู้ติดเชื้อ ระยะเวลาตั้งแต่ได้รับเชื้อจนถึงเริ่มมีอาการป่วยประมาณ 2-14 วัน

อาการของโรค

ไข้

อ่อนเพลีย

ปวดศีรษะ

มีน้ำมูก

เจ็บคอ

ไอ

จุกไม่ไถ่กลืน

ลิ้นไม่รับรส

อาจรุนแรงจน
ปอดอักเสบ

เสียชีวิต

แม้ว่าคนส่วนใหญ่ที่เป็นโรคนี้จะไม่มีอาการรุนแรง เพียงประมาณร้อยละ 20 เท่านั้นที่มีอาการป่วย และมีอัตราการเสียชีวิตต่ำกว่าร้อยละ 1 แต่เนื่องจากเป็นโรคใหม่จึงไม่มีภูมิคุ้มกันในคนทั่วไป ทำให้จำนวนผู้ที่ติดเชื้อมีมาก จึงส่งผลให้เกิดการเสียชีวิตจำนวนมาก ทำให้ระบบสาธารณสุขรองรับไม่ได้

วัคซีน : ความหวังใหม่ในการป้องกันการติดเชื้อ

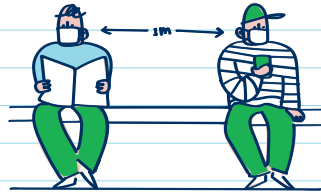
หลายประเทศทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยจึงได้มีการคิดค้นและพัฒนาวัคซีนโควิด-19 ซึ่งเป็นความหวังใหม่ในการป้องกันการติดเชื้อ การแพร่ระบาดของโรค และการลดความรุนแรงจากการติดเชื้อ

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีการรายงานเชื้อ SARS-CoV-2 หลายสายพันธุ์ที่กลายพันธุ์ไปจากเดิม ที่มีการแพร่ระบาดได้ไวมากขึ้น และอาจทำให้มีอาการรุนแรงขึ้น รวมถึงอาจมีผลต่อประสิทธิภาพของวัคซีนโควิด ซึ่งต้องมีการติดตามข้อมูลอย่างใกล้ชิดต่อไป

แนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกัน โรคโควิด-19

สำหรับประชาชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง

- 1 ออกจากบ้านเมื่อจำเป็นเท่านั้น หากออกนอกบ้านให้เว้นระยะห่างจากคนอื่นอย่างน้อย 1 - 2 เมตร หลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่ที่มีคนหนาแน่น แออัด หรือพื้นที่ปิด

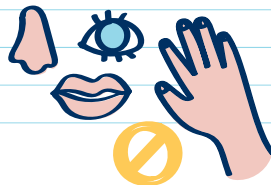
- 2 สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดเวลาเมื่ออยู่นอกบ้าน

- 3 ใช้รถสาธารณะเมื่อจำเป็นเท่านั้น และหลีกเลี่ยงชั่วโมงเร่งด่วน หากต้องขึ้นมอเตอร์ไซด์ควรนั่งหันข้าง

- 4 ล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง ก่อนรับประทานอาหาร หลังใช้ส้วม หลังจากไอ จาม หรือหลังสัมผัสจุดเสี่ยงที่มีผู้ใช้งานร่วมกันในที่สาธารณะ เช่น กลอนหรือลูกบิดประตู รววจับหรือราวบันได เป็นต้น

- 5 หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น

6

ผู้ที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ผู้สูงอายุนที่อายุมากกว่า 70 ปี ผู้มีโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคปอด และเด็กอายุ ต่ำกว่า 5 ปี ให้เลี่ยงการออกนอกบ้าน เว้นแต่ จำเป็น ให้ออกนอกบ้านน้อยที่สุด ในระยะเวลา สั้นที่สุด

7

แยกของใช้ส่วนตัว ไม่ควรใช้ของ ร่วมกับผู้อื่น

8

เลือกทานอาหารที่ร้อนหรือปรุงสุกใหม่ๆ ควรทานอาหารแยกสำรับ หรือหากทาน อาหารร่วมกัน ให้ใช้ช้อนกลาง ออกกำลังกาย สม่ำเสมอ และพักผ่อนให้เพียงพอ

9

หากเดินทางกลับจากประเทศหรือพื้นที่ ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ควรกักตัวเองที่บ้าน 14 วัน และปฏิบัติตาม ประกาศของกระทรวงสาธารณสุข

10

หมั่นสังเกตอาการตนเอง หากมี อาการไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก จมูกไม่ได้ กลิ่น ลิ้นไม่รับรส ให้ไปรับการตรวจ รักษาที่โรงพยาบาลใกล้บ้านทันที

กลุ่มเสียงที่ต้องระวัง

หากติดเชื้ออาจมีอาการที่รุนแรง

- ✓ อยู่บ้านหลีกเลี่ยงสถานที่แออัด
- ✓ ล้างมือบ่อยๆ รักษา 3 รุ
“ตา จมูก ปาก”
- ✓ เว้นระยะการใกล้ชิด 2 เมตร
และสวมหน้ากากผ้า

เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

- ห้ามพาเด็กออกไปที่สาธารณะโดยไม่จำเป็น ควรให้เด็กเล่นในบ้าน
- ผู้ใหญ่ที่ดูแลเด็กไม่ควรออกไปนอกบ้าน ถ้าจำเป็นต้องออกไป เมื่อกลับมาถึงบ้านต้องอาบน้ำ เปลี่ยนเสื้อผ้า ก่อนมาเล่นกับเด็ก
- สอนเด็กล้างมือ ใส่หน้ากากอนามัย กินอาหารที่มีประโยชน์ ปรุงสุก สะอาด และนอนพักผ่อนให้เพียงพอ
- หากเด็กติดเชื้อโควิด-19 อาการของโรคเริ่มตั้งแต่มีอาการหวัดน้อยๆ จนถึงปวดอึกเสบหรือปวดบวม และหากมีโรคประจำตัวก็จะมีอาการชัดเจนอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ถ้าเริ่มมีอาการต้องรีบไปพบแพทย์ทันที

ผู้สูงอายุ

- หลีกเลี่ยงการสวมกอด หรือพุดคุยในระยะใกล้ชิดกับบุคคลอื่น และเปลี่ยนมาใช้การสื่อสารทางโทรศัพท์ หรือโซเชียลมีเดีย เป็นต้น
- หากมีโรคประจำตัว ควรจัดเตรียมยาสำรองไว้ภายใต้ดุลยพินิจของแพทย์ หากถึงกำหนดตรวจตามนัด ให้ติดต่อขอคำแนะนำจากแพทย์ และให้ญาติไปรับยาแทน
- ดูแลสภาพจิตใจของตนเองไม่ให้เครียดเกินไป หาวิธีผ่อนคลายความเครียด เช่น การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับสุขภาพ (เช่น รำมวยจีน โยคะ) ฟังเพลง ร้องเพลง หรือเล่นดนตรี ปลูกต้นไม้ ทำสวน จัดห้อง ตกแต่งบ้าน เล่นกับสัตว์เลี้ยง สวดมนต์ นั่งสมาธิ การฝึกหายใจคลายเครียด ทำบุญ ตักบาตร เป็นต้น

ผู้ที่มีโรคประจำตัว เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจและสมอง โรคระบบทางเดินหายใจ

- มีหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อของสถานพยาบาลที่รักษาประจำ เพื่อปรึกษาปัญหาสุขภาพ
- ติดต่อสถานพยาบาลที่รักษาประจำก่อนกำหนดนัด เพื่อรับทราบข้อปฏิบัติ เช่น ให้ญาติหรือผู้อื่นไปรับยาแทน ให้ไปรับยาใกล้บ้าน หรือให้ย้ายไปตรวจที่สถานพยาบาลอื่น
- รับประทานยาสม่ำเสมอ และหมั่นตรวจสุขภาพตนเอง เช่น วัดความดันโลหิต หรือวัดระดับน้ำตาลในเลือดเองที่บ้าน
- หากมีอาการป่วยฉุกเฉิน ให้โทร.เรียก 1669

วัคซีนโควิด-19 คืออะไร?

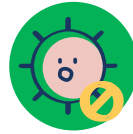
เชื้ออ่อนแรง
หรือเชื้อตาย

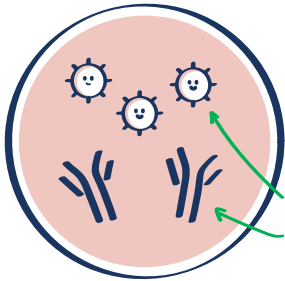
สารพันธุกรรม
บางส่วนของไวรัส

วัคซีนโควิด-19 คือ การฉีด
เชื้อไวรัสที่ตายแล้วหรือสาร
พันธุกรรมบางส่วนของไวรัส
เข้าสู่ร่างกายมนุษย์

เพื่อกระตุ้นให้ระบบ
ภูมิคุ้มกันของร่างกาย
สร้างสารแอนติบอดี
ต้านเชื้อโคโรนาไวรัส

วัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ได้อย่างไร?

เมื่อฉีดวัคซีนร่างกายจะสร้างสารแอนติบอดีต้านเชื้อไวรัส

เมื่อฉีดวัคซีนครบ 2 ครั้ง ร่างกายจะถูกกระตุ้น
ให้สร้างเม็ดเลือดขาวและแอนติบอดีที่สามารถ
กำจัดเชื้อไวรัสได้

ประโยชน์ของวัคซีนโควิด-19

ลดการแพร่ระบาด
ของโรคโควิด-19

ป้องกันการตาย
จากโรคโควิด-19

ป้องกันการป่วยรุนแรง
จากโรคโควิด-19
จนต้องเข้า ICU

ลดความเสี่ยงติดเชื้อโรค
โควิด-19 แต่ผู้ฉีดบางส่วน
อาจยังจะติดเชื้อได้

ป้องกันการอาการป่วย
จากโรคโควิด-19
จนต้องนอนโรงพยาบาล

การฉีดวัคซีนช่วยป้องกันคุณและคนที่คุณรัก
ไม่ให้ป่วยหนักและเสียชีวิตจากโรคโควิด-19

รู้ก่อนฉีด

มีข้อห้ามอะไรบ้าง

วัคซีนทุกชนิดมีข้อห้ามคือ แพ้สารที่เป็นส่วนประกอบของวัคซีน และเนื่องจากวัคซีนเหล่านี้เป็นวัคซีนใหม่ จึงอาจไม่มีความรู้ในเรื่องปฏิกิริยาการแพ้ที่พบไม่บ่อย ในช่วงแรกจึงควรฉีดวัคซีนเหล่านี้ในสถานพยาบาลหรือสถานที่ที่ให้การช่วยเหลือกรณีมีปฏิกิริยารุนแรง และควรเฝ้าระวังอาการหลังการฉีดอย่างน้อย 30 นาที ควรใช้วัคซีนแก่กลุ่มประชากรตามที่กระทรวงสาธารณสุขแนะนำเท่านั้น

ไม่ควรฉีดวัคซีนในกรณีดังนี้

ขณะที่กำลังป่วย หรือร่างกายอ่อนเพลียจากสาเหตุต่างๆ ควรเลื่อนการฉีดไปก่อนจนกว่าจะเป็นปกติแล้ว

ในกลุ่มอายุที่ไม่ได้รับการรับรอง

ในหญิงตั้งครรภ์ไตรมาสแรก (แต่ฉีดในหญิงหลังคลอดหรือให้นมบุตรได้)

ผู้ที่มีโรคประจำตัวที่รุนแรงที่อาจมีอันตรายถึงชีวิตที่อาการยังไม่คงที่ มีโรคกำเริบ นอกจากแพทย์ประจำประเมินว่าฉีดได้

ในกรณีที่มีความกังวลอย่างมากในการรับวัคซีน ควรปรึกษาแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ก่อนเข้ารับการฉีดวัคซีน

เตรียมตัว จัดวัคซีนโควิด-19

ลดเสี่ยงจากอาการไม่พึงประสงค์

ก่อนฉีด

งดออกกำลังกายหนักๆ
2 วัน ก่อน-หลัง

นอนพักผ่อน ให้เพียงพอ
ทำจิตใจให้สบาย

ฉีดวัคซีนโควิดห่างกับ
วัคซีนอื่น อย่างน้อย 1 เดือน

มีไข้ไม่สบาย ควรเลื่อนฉีด
วัคซีนไปก่อน

วันฉีด

มีโรคประจำตัว/ มีอาการ
แพ้ยา ต้องแจ้งให้แพทย์
ทราบก่อนฉีด

ดื่มน้ำเปล่า 500 - 1,000 ซีซี
(3-5 แก้ว) ดื่มชา กาแฟได้
ตามปกติ งดเครื่องดื่มที่มี
แอลกอฮอล์

ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง
กินยาได้ตามปกติ

ฉีดแขนข้างไม่ถนัด

หลังฉีด

รอดูอาการ 30 นาที หากมี
อาการผิดปกติ รีบแจ้ง
แพทย์ พยาบาลทันที

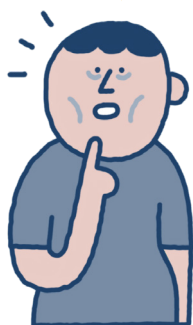

ไม่เกร็งแขน หรือยกของ
หนัก อย่างน้อย 2 วัน

มีไข้/ปวดเมื่อย
กินพาราเซตามอล
500 มิลลิกรัม 1 เม็ด
และกินน้ำได้
ห่างกัน 6 ชั่วโมง

สวมหน้ากากอนามัย ล้างมือให้สะอาด เว้นระยะห่าง
ทั้งก่อน-ระหว่าง-หลังฉีดวัคซีนโควิด-19

อาการไม่พึงประสงค์จากวัคซีนโควิด-19

อาการไม่พึงประสงค์ หรือที่คนทั่วไปเรียกว่า “อาการแพ้” คืออาการที่พบได้หลังฉีดวัคซีนทุกชนิด ส่วนใหญ่ไม่รุนแรงและหายเองได้ เป็นสัญญาณว่าระบบภูมิคุ้มกันกำลังเริ่มทำงานเพื่อข่มต่อสู้กับเชื้อโรค

เช่น อ่อนเพลีย มีไข้ หนาวสั่น “ปวด บวม แดง ร้อนบริเวณที่ฉีด” ปวดหัว คลื่นไส้ อาเจียน ส่วนใหญ่หายเองใน 1 - 3 วัน

อาการไม่พึงประสงค์ที่ควรพบแพทย์

ใช้สูงกว่า 39 องศาเซลเซียส เจ็บหน้าอก หัวใจเต้นเร็ว เต้นไม่สม่ำเสมอ เวียนหัว ชัก แขนขาชา อ่อนแรง มีลมพิษ ปากบวม หน้าบวม หายใจลำบาก คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้องรุนแรง

โอกาสเกิดน้อย แต่ถ้าเป็นควรรีบไปหาหมอ หรือ โทร. 1422, 1669

เมื่อฉีดวัคซีนแล้วจะทำให้เมื่อเป็นโรค มีอาการรุนแรงน้อยลงหรือไม่

วัคซีนอาจไม่สามารถป้องกันการติดเชื้อได้ทั้งหมด แต่ป้องกันโรครุนแรงได้เกือบทั้งหมด ดังนั้นผู้ที่ฉีดวัคซีนแล้วอาจติดเชื้อแบบไม่มีอาการ หรือมีอาการน้อยมากได้ ดังนั้นหลังฉีดวัคซีนจึงยังจำเป็นต้องรักษามาตรการในการป้องกันเชื้อในชุมชน ได้แก่ การสวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่างทางกายภาพ หลีกเลี่ยงการไปยังที่ที่มีคนหนาแน่น และล้างมือบ่อย ๆ ต่อไปอย่างเคร่งครัด จนกว่าจะมีความมั่นใจว่าคนในชุมชนส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดจะมีภูมิคุ้มกันโรคแล้ว จึงจะสามารถลดหย่อนมาตรการได้ ทั้งนี้กระทรวงสาธารณสุขจะเป็นผู้ให้คำแนะนำต่อไป

ฉีดวัคซีนสู้โควิด แล้วดีอย่างไร?

- 1 ลดการป่วยรุนแรงและเสียชีวิตจากโรคโควิด-19
- 2 รักษาระบบสุขภาพของประเทศ
- 3 รักษาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ
- 4 สร้างภูมิคุ้มกันในระดับประชากรและฟื้นฟูให้ประเทศกลับเข้าสู่ภาวะปกติ

ประเทศไทยมีนโยบายการให้วัคซีนโควิด-19 แก่ประชาชนทุกคนที่สมัครใจ ตามข้อบ่งชี้ของวัคซีนแต่ละชนิดในเอกสารกำกับยา **ซึ่งมีเป้าหมายให้วัคซีนครอบคลุมประชากรไทยอย่างน้อยร้อยละ 70 ภายในปี พ.ศ.2564** โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรม ความเท่าเทียม หลักฐานทางวิชาการ ปริมาณวัคซีนที่จัดหาได้ และความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้บริบทของประเทศ

วัคซีนโควิด-19 ทุกชนิดในประเทศไทยสามารถฉีดให้แก่ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป สำหรับผู้ที่อายุน้อยกว่า 18 ปี ขึ้นกับชนิดของวัคซีนที่ได้รับอนุมัติให้ใช้ได้

***สามารถรับวัคซีนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ที่ศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ หรือสถานพยาบาลในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่นี้

กรมควบคุมโรค

ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ
ไวรัสโคโรนา (โควิด-19)

ไทยรัฐโควิด

ให้ข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับไวรัสโคโรนา
(โควิด-19)

สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการส่งเสริม
สุขภาพ (สสส.) องค์การ
ซึ่งทำหน้าที่ผลักดัน กระตุ้น
สนับสนุน และร่วมกับ
หน่วยงานอื่น ๆ เพื่อสร้างเสริม
สุขภาพที่ดีให้คนไทย

สำนักงาน หลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ (สปสข.)

บริการข้อมูล คำแนะนำ
และค้นหาสิทธิประโยชน์
ต่างๆ

กระทรวงสาธารณสุข

หน่วยงานราชการซึ่งทำหน้าที่
สร้างเสริมสุขภาพอนามัย ป้องกัน
ควบคุม รักษาโรคภัย และฟื้นฟู
สมรรถภาพของประชาชน

คู่มือวัคซีนสู่โควิด (ฉบับประชาชน)

ให้ความรู้เกี่ยวกับวัคซีน
โควิด และข้อควรปฏิบัติ
ก่อน-ระหว่าง-หลังฉีด
วัคซีนโควิด

คู่มือการจัดการโรงเรียน รับมือโควิด-19

แนวทางการให้ความร่วมมือ
ปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน
อย่างเคร่งครัดภายในโรงเรียน
และช่วยให้นักเรียน ครู
บุคลากรในโรงเรียน แม่ครัว
และผู้ปกครอง หยุดยั้งการ
แพร่กระจายของโรคโควิด-19

LINE หมอพร้อม

ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ
ไวรัสโคโรนา (โควิด-19)
และการเปิดลงทะเบียน
จองวัคซีนโควิด-19

หนังสือเล่มนี้รวบรวมข้อมูลมาจาก แนวทางการให้วัคซีนโควิดในสถานการณ์โรคระบาดปี 2564 ของประเทศไทย กรมควบคุมโรค มิถุนายน 2564
เพจ กระทรวงสาธารณสุข, เพจ ไทยรัฐโควิด, เพจ สสส.

Download หนังสือเล่มนี้ได้ที่นี่